

Flere sygeplejersker i almen praksis giver hurtigere behandling

Både kapaciteten og kvaliteten i almen praksis kan løftes ved at sætte sygeplejersken i front til blandt andet at foretage lettere udredning. Det vil frigive lægens tid til de mest komplekse patienter, og flere sygeplejersker i hver almen praksis vil desuden øge muligheden for at styrke indsatsen inden for kronisk sygdom og forløbskoordination.

I løbet af et år er 5,1 mio. danskere i kontakt med almen praksis. Med sundhedsreformen får det almenmedicinske tilbud et endnu større ansvar og flere nye opgaver – blandt andet med ansvaret for kronikerpakkerne.

Det kræver et kapacitets- og kompetenceløft, så klinikken samlet set kan modtage flere patienter med kroniske sygdomme.

En del af løsningen er, at sygeplejersker løfter en større del af opgaven i almen praksis.

En konsultationssygeplejerske kan for eksempel være koordinationsansvarlig for forløb for mennesker med kroniske sygdomme og fungere som specialiseret sparringspartner for andre sundhedsaktører i det nære sundhedsvæsen, herunder den kommunale sygepleje, akutsygeplejen, bosteder og plejehjem.

For at sikre lige adgang for alle og behandling og sygepleje af høj kvalitet er der brug for mere tværfagligt samarbejde i almen praksis, der også gentænker roller og arbejdsdeling i de nære sundhedstilbud.

CASE

Sygeplejersker tager styring i indsatsen for borgere med kronisk sygdom i Lægehuset Herlev

I Lægehuset Herlev står konsultationssygeplejersker for de årlige kontrolbesøg af borgere med kroniske sygdomme som KOL og diabetes. De gennemgår medicinlisten, tager blodprøver, følger op på symptomer og arbejder systematisk med forløbsplaner og kvalitetssikring. De er rygraden i den daglige indsats for borgere med kronisk sygdom og har op til ti årskontroller dagligt, samt mellem 10-20 andre konsultationer.

Resultater

Borgerne oplever kontinuitet, tid til samtale og hurtig opfølgning. Lægerne får frigivet tid til de mest syge patienter, og kvaliteten i indsatsen styrkes markant.

Hvad skal der til?

At almen praksis prioriterer og finansierer flere konsultationssygeplejersker, så indsatsen for borgere med kronisk sygdom kan leveres med høj kvalitet, kontinuitet og frigjort tid.

CASE

Internationale sygeplejerske-klinikker aflaster læger og styrker kronikerbehandlingen

I lande som Irland, England og Holland er der etableret sygeplejerskeklinikker drevet af sygeplejersker. Klinikkerne varetager selvstændige konsultationer og håndterer både behandling af akutte lidelser som urinvejs- og luftinfektioner, sikrer opfølgning på kroniske sygdomme, medicinjusterer og laver henvisninger.

Resultater

Erfaringerne viser, at klinikkerne reducerer presset på lægerne, sikrer høj kvalitet og forbedrer sundhedsresultater.

Hvad skal der til?

At Danmark afprøver lignende klinikker, hvor sygeplejersker kan arbejde selvstændigt med blandt andet kroniske sygdomme i tæt samarbejde med læger og andre faggrupper.

Dansk Sygeplejeråd anbefaler

Sæt flere sygeplejersker i front

Konsultationssygeplejersker kan tage ansvaret for forløbskoordination for flere borgere med kroniske sygdomme. Det indebærer også den vigtige opgave at koordinere på tværs af sundhedsvæsenets aktører, så almen praksis kan løfte forløbs- og behandlingsansvaret i det nære sundhedsvæsen for et større antal patienter.

Konsultationssygeplejersker kan også foretage tidlig opsporing af sygdomme, vaccinationer, blodprøver og yde rådgivning. Potentialet er derfor stort, hvis både antallet af konsultationssygeplejersker og deres opgaver udvides. Det vil lette adgangen til almen praksis for borgere i hele landet uden unødigt ventetid og frigive tid til lægen til de mest syge patienter.

Flere sygeplejersker øger muligheden for specialiserede kompetencer

Almen praksis kan med fordel organiseres i større enheder med flere sygeplejersker. Det vil give mulighed for, at sygeplejersker i almen praksis kan specialisere sig inden for sygdomme og tilstande, som ofte ses i klinikken, og som i stigende grad skal håndteres i det nære sundhedsvæsen.

Med flere forløb for borgere med kronisk sygdom i almen praksis kan patienter tilknyttes en

sygeplejerske, der har særlig viden om netop deres sygdom og som også kan stå for koordineringen af deres forløb.

Opret en specialuddannelse for konsultationssygeplejersker

Sygeplejerskerne i almen praksis løfter flere og mere komplekse opgaver og kan udvikle rollen yderligere. I dag er der ikke et uddannelsesstilbud specifikt målrettet denne gruppe. En specialuddannelse til konsultationssygeplejersker baner vejen for, at almen praksis kan tage ansvar for flere og mere komplekse patienter og herunder håndtere pakkeforløbene til mennesker med kroniske sygdomme.

En specialuddannelse kan for eksempel styrke kompetencerne inden for tværsektorielt samarbejde, kroniske sygdomme, multisygdom, tidlig opsporing, kvalitetsudvikling og klinisk lederskab. En sådan specialuddannelse kan have fælles moduler med uddannelsen i borgernær sygepleje og kan også indeholde elementer fra behandleruddannelsen – foreksempel sårsyning.

Konsultationssygeplejersker kan også videreudanne sig på APN-uddannelsen (Advanced Practice Nursing), der styrker de kliniske kompetencer inden for komplekse patientforløb på tværs af sektorer.

Læs
mere på
dsr.dk

Scan
QR-koden
for at læse
mere.

FAKTA

Udviklingen i antal sygeplejersker og læger i almen praksis

Det er et mål i sundhedsreformen, at antallet af praktiserende læger stiger til 5.000 i 2035. Godt og vel 2.000 sygeplejersker arbejdede i 2022 i almen praksis. Hvis antallet af sygeplejersker skal følge med antallet af læger, skal der være næsten 900 flere sygeplejersker i almen praksis i 2035.

FIGUR 1.

Antal læger og sygeplejersker i almen praksis

Kilde: PLO Analyse (2022), sundhedsreformen og egne beregninger

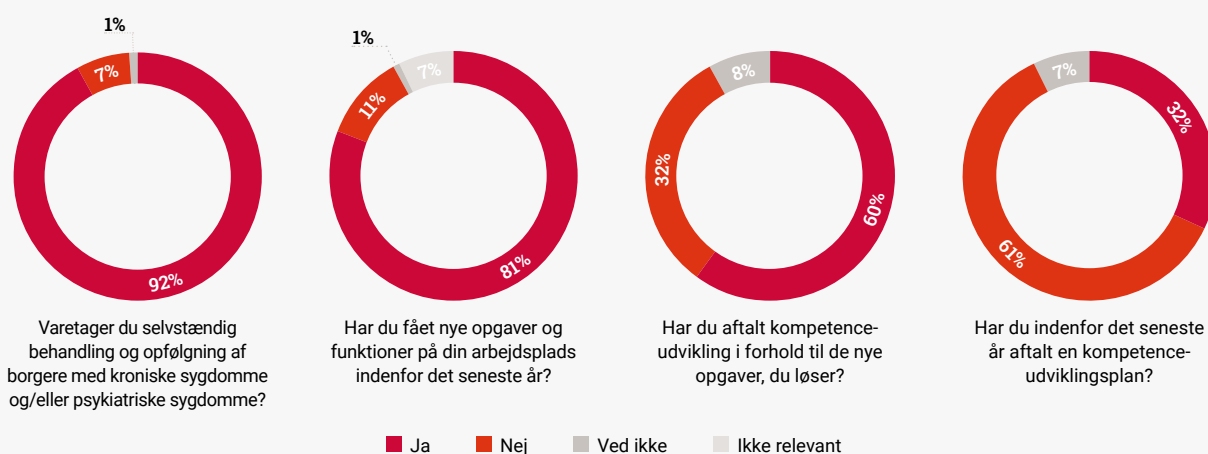
* Egen beregning med samme procentvise stigning i læger og sygeplejersker fra 2022 til 2035.

FAKTA

Konsultationssygeplejerskernes opgaver og kompetencer

92 procent af konsultationssygeplejerskerne varetager allerede i dag selvstændig behandling og opfølgning af borgere med kroniske sygdomme og/eller psykiatriske sygdomme. 81 procent af sygeplejerskerne har fået nye opgaver og funktioner inden for de seneste to år, men en tredjedel af dem har ikke aftalt kompetenceudvikling i forhold til deres nye opgaver. For alle sygeplejersker i almen praksis har to ud af tre ikke aftalt en kompetenceudviklingsplan, som de har ret til ifølge deres overenskomst.

FIGUR 2.

Kilde: DSR Analyse (2024): Konsultationsundersøgelsen 2024